

Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of Marmara Social Research

Sayı 2, Haziran 2012

AİLELERİN ANAOKULLARINDAN BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç.Dr.Ayhan Seyfullahođulları¹

ÖZET

İyi öğretim en zeki çocukları başarıya götürmek değildir. Başarı, en az başarılı olanları ne kadar yukarı çekeceğinizle ölçülür. Bu anlamda ailelerin, çocuklarının eğitiminden neler bekledikleri önem kazanmaktadır. Aileler çocuklarının okul dışındaki öğretmenleridirler. Bu nedenle de, aileler çocuklarının okul içinde yaptıkları eğitim uygulamaları ile yakından ilgilenirler. “Çocuğu ne tür bir eğitim ortamında yaşıyor?”, “Çocuklarının okul ve derslerle ilgili sorunlarını önemseyip ilgileniyorlar mı?” gibi sorulara yanıt ararlar. Bu çalışmada anne babaların eğitimin başlangıcı olan anaokullarından beklentileri araştırılmıştır. Sonuçta ailelerin en çok bilgilendirme konusu üzerinde yoğunlaştıkları dikkat çekerken, daha sonra, danışmanlık-rehberlik ve aile eğitime yönelik isteklerinin ön plana çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Aile Beklentisi, Oransal Analiz.

Jel Kodu: C10

A RESEARCH STUDY ON THE EXPECTATIONS OF PARENTS FROM KINDERGARTENS

ABSTRACT

Good instruction is not enhancing the achievement of the most intelligent children. The achievement is measured by how the success of the least successful children can be increased. Within this context, the expectations of parents from the instruction of their children are important. Parents are the teachers of their children outside school. Therefore, they are worried about the accuracy of the educational practices at school. They expect answers for such questions: "In what kind of educational environment does my child live?", "Are teachers interested in my child's problems concerning school and lessons?". This study investigates the expectations of parents from kindergartens, which is the core of education. As a result, parents emphasize obtaining information most. Second, they have expectations concerning counselling and family education.

Keywords: The Expectations of Parents, Proportion Analysis.

---

¹ Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, e-mail: cetins@marmara.edu.tr.

1. GİRİŐ

Öğretmen, öğrenci, veli, çevre liderleri, çevredeki yerel yöneticiler (Eğitim yöneticisi); merkez örgütü ve politikacılar gibi farklı eğitim ve kültür düzeyinde bulunan, farklı beklentileri olan öğelerle ilişkiler kurmak, onların çelişkili beklentilerini bağdaştırarak demokratik yönetimi sürdürmek zorundadır (Kaya,1991,s.132). Eğitim yöneticisinin önünde duran bu güçlükler, onun bazı becerileri ve yetenekleri taşımasını zorunlu kılmaktadır. Bazı yazarlarca etkili bir eğitim yöneticisinin taşıması gereken beceriler; teknik, insansal ve kavramsal becerilerden oluşmaktadır (Açıkgöz,1994,s.9).

Evlerimize ve okullarımıza eğitim teknolojisinin girmiş olması, toplumlarda eğitim öğretim kurumlarının sayısının ve niteliğinin artmış olması, eğitim ve öğretim etkinliklerinin sürdürülmesinde ailenin önemini azaltmamıştır. Bunun en önemli nedeni, çocuğun gelişim özelliklerini en iyi bilen, çocuğa herkesten daha yakın olan ailesidir. Eğitim ailede başlar. Bir insanın kişilik yapısının temel davranışları büyük ölçüde ailede elde edilir. Bunların sonradan değişmesi çok zordur. Dışa dönük-içe dönük, tembel-çalışkan, doğrucu yalancı, pozitif, karamsar, bencil-diğercil benzeri ikilemlerin edinilmesi ailede başlayıp, gelişir, çoğu zaman da kalıcı hale gelir. Okulun bunları değiştirebilmesi güçtür, uygun çözüm, önce aileyi etkilemektedir (Suryavvikarta, 1993). Bu sebeple eğitim-öğretimde başarıya ulaşmada okul yönetimi, anne babaları da katılımcı hale getirebilmek için, anne-baba ve öğretmen ilişkisine önem vermelidir. Okulun işlevi bireyler için bir şeyler meydana getirmek değil, bizzat birey odaklı olmalıdır. Bunun yanı sıra, okul toplumun vazgeçilmez bir kurumudur. Bu yüzden eğitimde etkin bir rol oynamak isteyen okul yönetimi, kendisi ile görüşmekten kaçınan anne-baba ile yakından ilgilenmeli ve iletişim kurmalıdır. Böylece direk olmasa bile dolaylı yünden sorumlu olduğu toplumla da ilişkileri kuvvetlendirebilir (Bursalıoğlu,1987).

Ailelerde geleneksel hale gelmiş okulla iletişim konusu ele alındığında aileler okula çoğunlukla çocuklarıyla ilgili şikayet, parasal yardım istenmesi, öğrencinin notunun bildirilmesi, uyarı vb. nedenlerle çağrıldıklarını düşünmektedirler. Bunların sonucunda ailelerde beliren duygular, genellikle çekinme, korku, boş vermişlik ve öfke olmaktadır. Bu olumsuzlukları gidermek, anne ve babaların çocuklarının eğitiminde etkin rol almalarını sağlamak amacıyla belli aralıklarla toplantılar düzenlemek, toplantılara birlikte katılmalarını sağlamak en yararlı yöntemdir. Bu amaçla; resmî ve özel okullarda, okul-aile ve öğretmenler arasında iş birliğini gerçekleştirmek, velileri öğrencilerin gelişim dönemleri ve akademik durumları hakkında bilgilendirmek, okula sahip çıkmalarını sağlamak ve etkin bir şekilde

eğitim hizmetlerine katmak üzere bir eğitim-öğretim yılında en az iki kez olmak üzere okul idaresinin ihtiyaç duyduğu zamanlarda veli toplantıları yapılmaktadır. Veli toplantıları üç aşamada ele alınabilir:

*Genel veli toplantısı

* Őube veli toplantısı

* Bireysel görüşmeler

Bu toplantılara okul yöneticileri, okul psikolojik danışmanları (rehber öğretmenleri), sınıf rehber öğretmenleri ve alan öğretmenlerinin işbirliği içinde katılımı sağlanmalıdır (MEB,2002). Bu toplantılarda öne çıkan durumlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Velil toplantısı hakkında önceden ailelere bilgi verilmeli, okula yardım amaçlı çağrıldığını düşünmemeli, okul velilerin okuldan beklentileri üzerinde durulmalı, okulda uyulması gereken kurallar velilere anlatılmalı, öğrencilerden yeteneklerinin üzerinde başarı beklenilmemesi gerektiği açıklanmalı okul psikolojik danışmanı velilere danışma servisini tanıtmalı ve öğrencilerin gelişim özellikleri hakkında bilgi vermelidir. Toplantılarda öğrencilerin başarılı yönleri ön plana çıkarılmalı, velilerin çocuklarından gurur duymaları sağlanmalıdır. Özel görüşme yapmak isteyen velilerle ayrıca görüşülmelidir. Ayrıca öğrencilerin sosyal etkinliklere katılmasının önemi üzerinde durulmalıdır. Bunun yanı sıra çocukların sosyal gelişimlerini sağlamada arkadaşılığın önemi üzerinde durulmalı ve çocuklarında gözledikleri ani değişiklikleri dikkate almaları gerektiği anlatılmalıdır.

Çocuğun eğitimi konusunda, ailenin ve okulun (öğretmenin) işbirliği yapmasının yararları aşağıda özetlenmiştir (Alıcıgüzel,1999,s.370-372):

- 1.Aile ile öğretmenlerin birbirlerini eğitim açısından tanımalarına ve ortak bir paydada anlaşmalarına zemin hazırlar. Eğitim ile ilgili öğretmen ile aile arasındaki görüş ayrılığını en aza indirir.
- 2.İşbirliği sayesinde veliye Türk Milli Eğitiminin ve okulun amaçları anlatılabilir.
- 3.Çocuğa davranış konusunda veli ve öğretmen farklılıklarını en aza indirir.
- 4.İşbirliği çocuğun okul başarısını artırır.

Çocuğun okuldaki, aile içindeki ve toplumdaki bütün yaşamlarını kapsayacak şekilde, aile katılımı planlanmalı ve uygulanmalıdır. “Okulumuz ne tür bir aile katılımı programını izlemelidir?” sorusunu okul yönetiminin yanıtlaması çok önemlidir. Bu soruya, okuldaki öğretmenlerin ve ailelerin ilgilerine ve ihtiyaçlarına bağılı olarak cevap verilebilir (Morrison 1998; Coleman 1997; Hohmann ve Weikart 2000). Ailelerin çocuklarını okula ilk kayıtlarını yaptırdıkları andan itibaren, okul aile iş birliği süreci başlamıştır. Aile katılımı programı felsefelerini belirleyen öğretmenler, kayıtlar sırasında edinilen çocuk ve aileye ilişkin temel bilgilere ulaşabileceklerdir. Çocuklar ve aileler ile ilgili elde edilen bu ilk bilgiler, aile katılımı programının genel çerçevesini oluşturacaktır. Yıllık planda eğitim programında öğretmenler; yeni eğitim-öğretim yılında çocukların ve ailelerinin özellikleri ve gereksinimlerinin yaklaşık olarak neler olabileceğini tahmin ederek, aile katılımı (aile katılım etkinliğinin adı, tarihi, konusu, varsa çağrılması düşünülen uzman konuk ve onunla ilgili hazırlıklar, ebeveynin sınıfa katılımı ile ilgili yapılması gerekenler, veli toplantıları, bülten tahtası, broşür, afiş hazırlıkları vb.) ile ilgili hazırlıklara ilişkin açıklamalara yer vermelidirler. Öğretmenler, eğitim yılı içinde yapacağı değişiklikleri değerlendirmede belirterek bunlara yıllık planında yer verebilirler. (Kandır, 2002). Ailenin ihtiyaçlarını belirleme çalışmasındaki amaç, ailenin içinde bulunduğu süreçteki ihtiyaçlarını ortaya koymaktır. Bu çalışma, aile üzerinde odaklaştığı gibi, her bir aile üyesinin ihtiyaçlarını göz bulundurmaldır. Ailenin ihtiyaçları kadar maddî ve manevî imkânları üzerinde de odaklanılmalı ve ikisi arasında denge kurulmalıdır. Ayrıca, okul ve toplumun ihtiyaçları da bu aşamada önemlidir (Ersoy, 2003).

Katılım toplantılarının zamanı (günü, saati), konusu ve kurallar velilerle birlikte oluşturulmalıdır. Gerekli hazırlıkların yapılmasını ve etkin katılımın sağlanmasını kolaylaştırmak için ebeveyn katılımı etkinlikleri önceden planlanmalıdır (Can Yaşar, 2001). Ailelerle birlikte çalışırken, her aile ayrı değerlendirilmelidir. Okul-aile ilişkisini kurmaya çalışırken; birbirinden ayrı kültürel bakış açıları ailelerdeki farklılıkların bir parçasıdır ve kültürel farklılıklar, bazı sorunlar yaratabilir. Hazırlanan aile katılım programı ailelerin; kültür seviyesi, yaşadıkları deneyimleri, davranışsal ve gelişimsel beklentileri ile uyum sağlamalıdır. Duyarlı ve etkili okul aile ilişkisinin gelişmesi için, çocuğun ailesi ile ilgili bilgilenmek çok önemlidir (Coleman 1997; Hohmann ve Weikart 2000).

2. ARAŞTIRMA VE YÖNTEM

Bu araştırmanın genel amacı özel eğitim bünyesindeki ana sınıflardaki eğitimin anne babaların beklentilerine cevap verip vermediğini ortaya koymaktır. Araştırma velilerin eğitim seviyelerine göre özel ilköğretim okulu bünyesinde bulunan ana sınıflarını seçerken göz önünde bulundurdıkları nitelikleri ve anaokulundan beklentilerini incelemek üzere yapılmıştır. Bu çalışmanın önemi bize velilerin okul öncesi beklentilerini ve okulların bunları karşılayıp karşılamadığını gösterecek olmasıdır. Elde edilecek bulguların arz ve talebin birbirlerine uygunluğu konusunda bize ilgili çalışmalarda bulunmamıza yardımcı olacağı düşünölmüştür.

2.1. Araştırmanın Modeli

İlişkisel tarama modelinde tanımsal bir çalışma olan bu araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul ilindeki çeşitli özel ilköğretim okullarına devam eden 4-6 yaş grubundaki çocuk grubu oluşturmuştur. Araştırma tarama modelidir. Anket çalışması ile eğitim kurumlarına devam eden çocukların anne ve babalarının beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Konu, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemiyle araştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır.

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örneklemesi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemleri pek çok durumda, olgu ve olayların keşfedilmesinde ve açıklanmasında yararlı olmaktadır. Tipik durum örneklemesi ise ortalama durumların çalışılması ile belirli bir alan hakkında fikir sahibi olmak veya bu alan, konu, uygulama veya yenilik konusunda yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirme amacını taşımaktadır (Yıldırım&Şimşek,2006). Bu örnekleme modeli ile ebeveynlerin ortalama düzeydeki eğitim kurumlarında karşılaştıkları sıkıntılara ve yaşadıkları sürece ilişkin bir fikir edinmek mümkün olacaktır. Nitel araştırmanın örnek ve bakış açısı oluşturma yoluyla deneyim kazandırma işlevi, bu tür örneklemenin kullanıldığı araştırmalarda açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır (Yıldırım&Şimşek,2006).

2.2. Anakitle ve Örneklem

Çocukları özel eğitim kurumlarının anaokullarına devam eden anne ve babalar araştırmamızın anakütlesini oluşturmaktadır. Anakitle hacminin bilinmediği durumda, söz konusu anakütleyi temsil edecek örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde

$$n = [P \times Q \times (Z)^2] / d^2$$

n : Örneklem alınacak birey sayısı

P: Anakitledeki X'in gözlenme oranı

Q: X'in gözlenmeme oranı

d : Örneklem hatası

Z: $\alpha=0,05$ ve $0,01$ için Standart normal dağılım değerleri

formülü kullanılarak homojen bir yapıda olmayan bu evren için % 95 güven aralığında, $\pm$ % 10 örneklem hatası ile gerekli örneklem büyüklüğü $n = 67$ olarak hesaplanmıştır. Bu çerçevede anket soruları tesadüfi olarak belirlenen 67 aileye uygulanmıştır. Bu çerçevede araştırma bulgularının % 95 güven aralığında, $\pm$ % 10 örneklem hatası ile genellenebileceği söylenebilir.

2.3. Veriler ve Toplanması

Öncelikli olarak katılımcılara çalışma tanıtılarak gönüllü olup olmadıkları sorulmuş ve daha sonra gönüllü olan katılımcılar için yer zaman mekan ayarlaması yapılarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler esnasında yazılı görüşme formları kullanılmıştır. Görüşmelerin süresi 30 – 40 dakika ile sınırlı tutulmuştur. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplanmıştır. Formlar örneklem grubundaki ailelerle bizzat görüşülerek araştırmacı tarafından doldurulmuştur. Anket ailelerin demografik özellikleri ve özel eğitim kurumlarından beklentilerine ölçen iki bölüm ve toplam 25 sorudan oluşmaktadır.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama araçları ile elde edilen bilgilerin çözümlenmesi SPSS 17 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma problemleri ekseninde oluşturulan temalar ile veri içerikleri eşleştirilerek veriler analize hazırlanmıştır. Araştırma problemleri ekseninde oluşturulan temaların daha iyi anlaşılabilmesi için alt temalar/kategoriler oluşturulmuştur. Program yardımıyla kodlara, temalara göre verilerin betimlenmesi, alıntılara yer verilmesi ve örneklendirilmesi yapılarak yorumlanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Ailelerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular Tablosu

Bu bölümde örneklem grubunun tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımları frekans ve yüzde tanımlayıcı istatistikleri kullanılarak oransal analize yer verilmiştir. Araştırmaya katılan anne babaların yaş özelliğine göre tanımsal istatistiği ve oransal analizi Tablo 1’de özetlenmiştir. Buna göre katılımcıların çoğu yaklaşık % 30’u 30-39 yaş grubunda bulunmaktadır. En az grup ise, yaklaşık % 10 ile 50 ve üzeri yaş grubundandır. Bu da bize, anaokullarına devam eden çocukların anne babalarının daha çok 30-39 yaş grubunda olduklarını; göstermektedir.

Tablo 1: Yaşa Göre Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	30'dan az	14	20,8	20,8	20,8
	30-39	30	44,7	44,7	65,5
	40-49	16	23,9	23,9	89,4
	50 ve üz.	7	10,6	10,6	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 2’de katılımcıların cinsiyete göre frekans dağılımı gösterilmiştir. Buna göre, katılımcı ailelerin yaklaşık % 94’ü kadın, % 6’sı erkektir. Velilerin büyük bir kısmının kadın oluşu çalışan kesimin daha çok (ağırlıklı olarak) erkek olmasına bağlanabilir.

Tablo 2: Cinsiyete Göre Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Kadın	63	94,1	94,1	94,1
	Erkek	4	5,9	5,9	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 3’de araştırmaya katılan anne babaların medeni durumuna göre oransal dağılımı dikkate alındığında; yaklaşık % 93’ünün evli olduğu görülmektedir. Bu sonuç, Türk aile yapısının sağlam temelleri olduğunu, toplumun en küçük yapısı ya da temeli olan aile kurumuna verdiği değer ve çocuğun aile ortamında yetişmesi açısından önemlidir.

Tablo 3: Medeni Duruma Göre Frekans Dağılımı

		Frekan s	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Evli	63	93,1	93,1	93,1
	Bekar	1	1,7	1,7	94,8
	Dul	2	3,4	3,4	98,3
	Boşanmış	1	1,7	1,7	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 4’te katılımcı anne babaların eğitim düzeyleri gösterilmiştir. Buna göre en çok katılımcı ilkokul eğitim düzeyine sahiptir. Daha sonra diğer eğitim düzeylerinin hemen eşit olduğu gözlenmektedir. Bu da bize, ülkemizde okuma yazma oranının çok yüksek olduğunu, ancak, eğitim düzeyinin ya da niversite bitirenlerin toplam içindeki payının oldukça düşük olduğunu göstermektedir.

Tablo 4: Eğitim Düzeyine Göre Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Okur Yazar Değil	7	10,3	10,3	10,3
	Okur yazar	4	5,2	5,2	15,5
	İlkokul	39	63,8	63,8	79,3
	Ortaokul	7	8,6	8,6	87,9
	Lise	7	8,6	8,6	96,6
	Yüksek Okul	3	3,4	3,4	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 5’de “baba çalışıyor mu?” sorusu katılımcılara sorulduğunda; yaklaşık % 84’ünün çalıştığı görülmektedir.

Tablo 5: Baba Çalışıyor mu? Sorusuna İlişkin Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Evet	57	83,8	83,8	83,8
	Hayır	10	16,2	16,2	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 6’da “Anne Çalışıyor mu?”, sorusuna katılımcıların yaklaşık % 90’ ı çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç, kadınlarda işsizlik oranının yüksek olduğundan daha çok, kadınların çalışma hayatında erkeklerden daha az rol aldığını göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 6: Anne Çalışıyor mu? Sorusuna İlişkin Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Evet	8	9,2	9,2	9,2
	Hayır	59	90,8	90,8	100,0
Toplam		67	100,0		

Tablo 7 çocukların ailelerindeki kişi sayılarını göstermektedir. Buna göre anne baba dahil olmak üzere katılımcıların ailede en çok kişi bulunduran ortalama kişi sayısı 4 (yaklaşık % 35), en az kişi bulunduranlar yaklaşık % 8 ile 3 ve 6'dan fazla kişi bulunduran ailelerdir

Tablo 7: Ailedeki Kişi Sayısına Göre Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	3 Kişi	10	13,8	13,8	13,8
	4 Kişi	24	34,5	34,5	48,3
	5 Kişi	16	25,9	25,9	74,1
	6 Kişi	8	12,1	12,1	86,2
	Daha Fazla	9	13,8	13,8	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

3.2. Örneklem Grubundaki Ailelerin Eğitim Kurumundan Beklentilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun eğitim kurumundan beklentilerine ilişkin bulgular frekans ve yüzde tanımlayıcı istatistikleri kullanılarak verilmiştir. Tablo 8'de anne ve babaların okuldan beklentilerinin ne olduğuna yönelik frekans dağılımı gösterilmiştir. Buna göre aileler en çok bilgilendirme konusu üzerinde (yaklaşık % 50) durmuşlardır. Daha sonra danışmanlık-rehberlik ve aile eğitime yönelik istekleri olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 8: Katılımcıların Kendilerine Yönelik Beklentilerinin Öncelik Durumu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Bilgilendirme	32	48,3	48,3	48,3
	Maddi Manevi Destek	9	13,8	13,8	62,1
	Danışmanlık ve Rehberlik	13	19,0	19,0	81,0
	Aile Eğitimi	13	19,0	19,0	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 9’da katılımcıların akademik olarak çocuklarından beklentilerine yönelik yanıtlar özetlenmiştir. Çalışmada anne babalar okuldaki eğitimden en çok davranış geliştirme alanında beklentileri olduğunu, daha sonraki beklentilerin ise, sosyal beceriler ve okuma yazma alanında olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Akademik Beceriler Alanında Çocuğa Yönelik Beklentilerin Öncelik Durumu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Okuma Yazma	18	27,6	27,6	27,6
	Matematik	6	8,6	8,6	36,2
	Sosyal Beceriler	19	29,3	29,3	65,5
	Davranış Geliştirme	24	34,5	34,5	100,0
	Toplam	67	100,0	100,0	

Tablo 10’da anaokulların eğitim personeli açısından yeterli olup olmadıklarını gösteren yanıtlar özetlenmiştir. Buna göre yeterli bulunanların oranı (yaklaşık % 75) bulunmayanlara oranla oldukça yüksek çıkmıştır.

Tablo 10: Personel Yönünden Yeterli Bulma Durumu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Yeterli Buluyorum	51	74,6	74,6	74,6
	Yetersiz Buluyorum	16	26,4	26,4	100,0
Toplam		67	100,0		

Tablo 11’de eğitim verilen okulların gerek bina ve gerekse bina içi fiziksel şartların yeterli olup olmadığına ilişkin sorulan soruya velilerin verdiği yanıtlar gösterilmiştir. Katılımcıların yaklaşık %73’ü bina ve fiziksel donanımın yeterli olduğunu, yaklaşık % 27’si yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 11: Bina ve Bina İçi Fiziksel Donanımın Yeterliliği

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Yeterli Buluyorum	49	72,9	72,9	72,9
	Yetersiz Buluyorum	18	27,1	27,1	100,0
Toplam		67	100,0		

Tablo 12’de özel anaokullarında eğitim yapan çocukların anne ve babalarının iletişim güçlüğü yaşama durumunun yanıt tablosu gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların yaklaşık % 72’si iletişim güçlüğü yaşamadıklarını, yaklaşık % 28’i iletişim güçlüğü yaşadığını belirtmişlerdir. Bu sonuç, aslında iletişim güçlüğünün çekilmediği yönünde yüksek bir oran gibi gözükse de bu oranın çok daha yukarılara çekmek ileri demokrasi uygulamaları adına zorunludur.

Tablo 12: İletişim Güçlüğü Yaşama Durumu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Evet	16	27,7	27,7	27,7
	Hayır	51	72,3	72,3	100,0
Toplam		67	100,0		

Tablo 13’de katılımcıların eğitim konusundaki beklentilerinin karşılanma durumu özetlenmiştir. Ebeveynler yaklaşık % 62 oranında aile eğitimi konusunda beklentilerinin karşıldığını, yaklaşık % 38 oranında karşılanmadığını belirtmişlerdir., Tablo 13’te belirtildiği gibi, aileler ile öğretmenler arasındaki iletişimi arttırmak ve dolayısıyla iletişim yaşama sorununun azaltmak için, % 62 oranını yukarılara çekecek tedbirleri almak gereklidir.

Tablo 13: Aile Eğitimi Konusundaki Beklentilerin Karşılanma Durumu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Birikimli Yüzde
Geçerli	Evet	41	61,5	61,5	61,5
	Hayır	26	38,5	38,5	100,0
Toplam		67	100,0		

4. SONUÇ

Çalışmada özel anaokullarında eğitim gören çocukların anne babalarının eğitim kurumlarından beklentilerinin değerlendirilmesi, istatistiksel analiz yöntemlerinden tanımsal (betimsel) analiz ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Türkiye’de anaokullarına devam eden çocukların anne babalarının daha çok 30-39 yaş grubunda olduklarını; bu da Türkiye’de evlenme ve çocuk sahibi olma yaşının yukarılara çıktığının bir göstergesidir. Velilerin büyük bir kısmının kadın oluşu, çalışan kesimin daha çok (ağırlıklı olarak) erkek olmasına bağlanabilir. Velilerin büyük kısmının evli olması, Türk aile yapısının sağlam temelleri olduğunu, toplumun en küçük yapısı ya da temeli olan aile kurumuna verdiği değer ve çocuğun aile ortamında yetişmesi açısından önemlidir. En çok katılımcı ilkokul eğitim düzeyine sahiptir. Bu da bize, ülkemizde okuma yazma oranının çok yüksek olduğunu, ancak, eğitim düzeyinin ya da üniversite bitirenlerin toplam içindeki payının oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Katılımcı babaların yaklaşık % 84’ünün çalıştığı görülmektedir. Türkiye’de genel işsizlik oranının %10 civarında, genç işsiz oranının ise % 17 olduğu düşünülürse, ankete katılanların genel işsiz oranının altında, genç işsiz oranının ise üstünde kaldığını söyleyebiliriz. Çalışmada bayan katılımcıların yaklaşık % 90’ ı çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuç, kadınlarda işsizlik oranının yüksek olduğundan daha çok, kadınların çalışma hayatında erkeklerden daha az rol aldığını göstermesi açısından önemlidir.

Anne ve babaların okuldaki beklentilerine yönelik değerlendirmede; ebeveyn en çok bilgilendirme konusu üzerinde (yaklaşık % 50) durmuşlardır. Daha sonra danışmanlık-rehberlik ve aile eğitimine yönelik istekleri olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada anne babalar okuldaki eğitimden en çok davranış geliştirme alanında beklentileri olduğunu, daha sonraki beklentilerin ise, sosyal beceriler ve okuma yazma alanında olduğu görülmektedir. En az beklenti matematik alanında gerçekleşmiştir. Ancak alanında birçok pedagoğdan alınan görüş çerçevesinde, çocuğun pozitif yönde gelişimi için en fazla gerekli akademik alanın matematik olduğu bilinmektedir. Anaokulların eğitim personeli açısından yeterlilik değerlendirmesinde; yeterli bulma oranı yüksek çıkmıştır. Eğitim kalitesinin yükselmesinde lisans eğitimini bitiren öğretmenlerin atanmadan önce sınav yapılarak tekrar bir sınava (KPSS) tabi olmalarının bunda etkisi olduğu söylenebilir. Eğitim verilen okulların gerek bina ve gerekse bina içi fiziksel şartlar açısından değerlendirmede; katılımcıların büyük çoğunluğu yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Ailelerin çoğu, iletişim güçlüğü yaşamadıklarını ve aile eğitimi

konusunda beklentilerinin karşılandığını ifade etmişlerdir. Ancak aileler ile öğretmenler arasındaki iletişimi arttırmak ve dolayısıyla iletişim yaşama sorununun azaltmak için, bu oranı yukarılara çekecek tedbirleri almanın gerekli ve önemli olduğu açıktır.

Okullarımızda yapılmakta olan veli toplantılarının Mili Eğitim Bakanlığınca oluşturulan standartlar yerine alışlageldik şekilde daha çok öğrencilerin akademik başarı durumlarının konuşulmasına odaklı olduğu görülmektedir. Velilerin toplantılarla ilgili olarak beklentilerini belirleyebilmeleri için 2002 yılında MEB tarafından yayınlanan okul-veli işbirliği genelgesinin veliler tarafından bilinmesi gerekmektedir. Veliler bu genelgenin içeriğini bildikleri takdirde bir veli toplantısından ne beklemeleri gerektiği konusunda daha net düşünceleri olacaktır ve bunun sonucu olarak toplantılarla ilgili beklentilerini değiştireceklerdir.

KAYNAKÇA

Açıkğöz, K., **Eğitimde Etkili Yönetici Davranışları**. 1. Baskı İzmir: Kanyılmaz Matbaası, 1994.

Alıcıgüzel,İ., **Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim**,2.Baskı,İstanbul,Sistem Yayıncılık,1999.

Bursalıoğlu,Z.,**Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**, A.Ü.,Eğitim Bilimleri Fak.1987.

Can Yaşar, M., **Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı**, Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı 2001–2002 Ders Yılı Rehber Kitap-lar Dizisi, YA-PA Yayıncılık, İstanbul, 2001, 366–375.

Coleman, M. , **Families and Schools: In Search of Common Ground**. Young Children, July, 14–21, 1997.

Ersoy, Ö., **Aile Katılım Çalışmaları**, 36–72 Aylık Çocuklar İçin Yıllık Plan Örnekleri ve Aile Katılım Çalışmaları (Yayıma Hazırlayan: Prof. Dr. Esra Ömeroğlu). Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2003, ss:116–229.

Hohmann, M.ve Weikart, D. P.,**Küçük Çocukların Eğitimi**, Hisar Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2000.

Kandır, A., **Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programlarının Hazırlanması**. Kök Yayıncılık, Ankara, 2002.

Kaya, Y. Kemal, **Eğitim Yönetimi: Kuram ve Türkiye’deki Uygulama**. 4. Baskı, Ankara: Bilim Yayınları, 1991.

MORRISON, G., **Early Childhood Education Today**. New Jersey, Columbus Ohio, Merrill Pres, USA, 1998.

Suryawikata, B., **The Impact of Oassroom Cimate on Students Attitudes and Behavior Toward Matters Related to Population**, Dissertation Abstracts International. Vol. 53, Nr. 7, s. 231, January, 1993.

Yıldırım, A.. & Şimşek, H., **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2006